

Czy innowacje i ochrona środowiska mogą iść w parze?

Unia Europejska od lat inwestuje w rozwój nauki, innowacji i ochronę środowiska poprzez różnorodne programy finansowe. Wśród nich dwa zasługują na szczególną uwagę – Horyzont Europa oraz LIFE. Pierwszy koncentruje się na innowacjach, a drugi na ochronie środowiska. Choć dotyczą różnych obszarów, to jednak często współdziałają, wspierając zielone technologie, badania nad energią odnawialną i strategię walki ze zmianami klimatu. Dzięki ich synergii Europa rozwija się w sposób nowoczesny i zrównoważony.

Oba programy dają ogromne możliwości do rozwoju przedsiębiorstw, jednostek naukowych i organizacji pozarządowych, które chcą realizować ambitne projekty na rzecz przyszłości. Warto z nich korzystać, by wspólnie budować bardziej innowacyjną i ekologiczną Europę.

Horyzont Europa – napęd dla innowacji

Horyzont Europa to największy w historii unijny program wspierający badania naukowe i innowacje, z budżetem wynoszącym aż **93,5 miliarda euro**. Horyzont Europa pomaga naukowcom, przedsiębiorstwom i instytucjom na całym kontynencie rozwijać projekty, które odpowiadają na najpoważniejsze wyzwania naszych czasów – od walki ze zmianami klimatu po rozwój nowoczesnych technologii medycznych. Dzięki niemu powstały m.in. innowacyjne technologie zielonej energii oraz przełomowe rozwiązania w dziedzinie zdrowia.

– Wnioskodawcy mogą rozwijać, testować i wdrażać rozwiązania, które w innym przypadku byłyby poza ich zasięgiem. Program wspiera też międzynarodową współpracę z uczelniami i instytutami badawczymi, umożliwiając dostęp do najnowszych osiągnięć nauki i ich komercjalizację. Horyzont Europa to realna szansa na transformację europejskiej gospodarki w kierunku cyfrowym i ekologicznym – **mówi Magdalena Bem-Andrzejewska, dyrektor Krajowego Punktu Kontaktowego NCBR.**

Trzy filary Horyzontu Europa

Struktura programu Horyzont Europa opiera się na trzech kluczowych, wzajemnie wspierających się filarach. Dzięki nim łatwiej odnajdziemy interesujący nas obszar, by móc aplikować o dofinansowanie.

Pierwszy filar to **doskonała baza naukowa**. Wspiera wysokiej jakości badania naukowe oraz rozwój nowoczesnej infrastruktury badawczej. Celem jest umocnienie pozycji Europy jako globalnego lidera w nauce i technologii. Na ten filar składają się następujące komponenty:

- **Europejska Rada ds. Badań Naukowych (ERC)** – finansuje przełomowe, pionierskie badania prowadzone przez wybitnych naukowców, niezależnie od dziedziny nauki.
- **Działania Marii Skłodowskiej-Curie (MSCA)** – wspierają mobilność naukowców, ich rozwój zawodowy oraz współpracę międzynarodową.
- **Infrastruktura badawcza** – zapewnia dostęp do nowoczesnych laboratoriów, narzędzi badawczych i zasobów potrzebnych do prowadzenia zaawansowanych badań.

Drugi filar to **globalne wyzwania i europejska konkurencyjność przemysłowa**. Koncentruje się na rozwiązaniu najważniejszych wyzwań współczesnego świata oraz wzmocnieniu konkurencyjności europejskiego przemysłu poprzez innowacyjne technologie. Podzielony jest na sześć klastrów tematycznych:

- **Zdrowie** – finansowanie badań nad nowoczesną medycyną, terapiami i systemami opieki zdrowotnej.
- **Kultura, kreatywność i społeczeństwo integracyjne** – wspieranie badań nad dziedzictwem kulturowym, edukacją i społeczeństwami europejskimi.
- **Bezpieczeństwo cywilne na rzecz społeczeństwa** – rozwój technologii i systemów zwiększających bezpieczeństwo w UE, np. w cyberbezpieczeństwie i ochronie granic.
- **Technologie cyfrowe, przemysł i przestrzeń kosmiczna** – wsparcie dla cyfryzacji, sztucznej inteligencji, robotyki oraz technologii kosmicznych.
- **Klimat, energia, mobilność** – finansowanie badań nad zieloną energią, zrównoważonym transportem i adaptacją do zmian klimatu.
- **Żywność, biogospodarka, zasoby naturalne, rolnictwo i środowisko** – rozwój zrównoważonego rolnictwa, gospodarki o obiegu zamkniętym i ochrony zasobów naturalnych.

Innowacyjna Europa – to trzeci filar, na którym opiera się Horyzont Europa. Wspiera wdrażanie innowacji w gospodarce i społeczeństwie, ułatwiając start-upom, przedsiębiorstwom i badaczom przekształcanie nowatorskich pomysłów w rzeczywiste produkty i usługi.

- **Europejska Rada ds. Innowacji (EIC)** – pomaga w finansowaniu przełomowych technologii i ich komercjalizacji.
- **Europejskie ekosystemy innowacji** – wzmocniają współpracę między firmami, naukowcami i instytucjami publicznymi, wspierając rozwój regionalnych centrów innowacji.
- **Europejski Instytut Innowacji i Technologii (EIT)** – łączy uczelnie, firmy i instytucje badawcze, wspierając powstawanie innowacyjnych start-upów oraz programów edukacyjnych.

Wachlarz opcji ujętych w trzech filarach jest uzupełniany przez komponent przekrojowy pod nazwą „Szersze uczestnictwo i wzmocnienie Europejskiej Przestrzeni Badawczej”, który ma za zadanie wzmocnić i budować możliwości i potencjał badawczo-rozwojowy w krajach o słabszym poziomie innowacyjności w stosunku do europejskiej średniej, w tym w Polsce.

– Horyzont Europa to corocznie setki konkursów w niemal wszystkich obszarach ważnych dla europejskiej nauki i gospodarki. Warto budować strategię uczestnictwa swojej jednostki w tym programie, aby w pełni z niego skorzystać. Eksperti KPK wspierają wnioskodawców w wyborze odpowiedniej ścieżki w Horyzoncie – zachęcam do kontaktu z nami nawet na wczesnym etapie rozważania udziału – **mówi dyrektor KPK NCBR**.

Kto może aplikować?

Projekty w ramach **Horyzontu Europa** mogą realizować różne podmioty, zarówno publiczne, jak i prywatne. Kluczowym warunkiem jest ich zdolność do prowadzenia badań, innowacji lub wdrażania nowych technologii. Wśród uprawnionych wnioskodawców znajdują się: uczelnie, instytuty badawcze, instytuty PAN, duże przedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa, instytucje publiczne, szpitale, fundacje itp.

W Horyzoncie Europa większość projektów realizowana jest w **konsorcjach międzynarodowych**, a ich podstawową cechą jest udoskonalenie lub tworzenie nowych technologii lub produktu czy usługi przy wykorzystaniu wiedzy partnerów składających się na konsorcjum projektowe. Należy przemyśleć, czy dotychczasowi partnerzy zagraniczni będą zainteresowani wspólną aplikacją do konkursu w ramach Horyzontu Europa. Jeśli nie, możemy zgłosić się do Krajowego Punktu Kontaktowego w NCBR, w którym otrzymamy praktyczne wskazówki, jak tworzyć konsorcjum.

W Horyzoncie Europa są również **granty indywidualne** – wspierające naukowców będących na różnych etapach kariery naukowej. Są to między innymi granty Europejskiej Rady ds. Badań (dla naukowców po doktoracie) i Działania Marii Skłodowskiej-Curie (na etapie składania wniosku naukowiec nie musi być zatrudniony, ale musi mieć uprawnienia do rozpoczęcia studiów doktoranckich).

Horyzont Europa – gdzie szukać informacji?

Informacje o konkursach oraz pełną dokumentację dotyczącą **Horyzontu Europa** można znaleźć na portalu prowadzonym przez Komisję Europejską [Funding & tender opportunities](#). Ponadto to tam przebiega cały proces związany z projektem, począwszy od rejestracji jednostki, zakładania indywidualnego konta, składania wniosku, kończąc na realizacji projektu poprzez raportowanie w systemie elektronicznym portalu. Dodatkowo na tej stronie możemy zarejestrować się jako ekspert oceniający wnioski w Horyzoncie Europa.

W Polsce kompleksowe wsparcie w aplikowaniu i realizacji projektów z Horyzontu Europa zapewnia Krajowy Punkt Kontaktowy w [Narodowym Centrum Badań i Rozwoju \(NCBR\)](#).

Program LIFE – z myślą o środowisku

Program LIFE od ponad 30 lat zmienia oblicze ochrony środowiska w Europie. Dzięki niemu realizowane są projekty takie jak odtwarzanie siedlisk naturalnych, reintrodukcja rzadkich gatunków, rozwój technologii odnawialnych źródeł energii czy działania edukacyjne na rzecz ekologii. Dla firm ekologicznych oraz tych, które chcą wprowadzać zmiany prośrodowiskowe, program LIFE to szansa na zdobycie finansowania projektów z zakresu efektywności energetycznej, odnawialnych źródeł energii czy gospodarki odpadami. Korzyści są nie tylko wizerunkowe – działania ekologiczne przyciągają świadomych konsumentów i inwestorów, a także umożliwiają przedsiębiorcom oszczędności dzięki efektywniejszym rozwiązaniom.

[Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej](#) (NFOŚiGW) odgrywa kluczową rolę we wdrażaniu programu LIFE w Polsce. Jest nie tylko podmiotem finansującym, lecz także pełni funkcję Krajowego Punktu Kontaktowego LIFE, który wspomaga polskich wnioskodawców wiedzą i doświadczeniem. Organizuje również szkolenia, webinary i warsztaty z przygotowania wniosków.

LIFE – na jakie dofinansowanie można liczyć?

Standardowe dofinansowanie projektu LIFE przez Komisję Europejską wynosi do 60% wartości kosztów kwalifikowanych, a w przypadku projektów przyrodniczych do 75% (w przypadku projektów służących gatunkom i siedliskom priorytetowym/zagrożonym). Polscy Wnioskodawcy mogą dodatkowo ubiegać się o współfinansowanie projektu ze środków krajowych NFOŚiGW uzupełniając montaż finansowy przedsięwzięcia nawet do 95% kosztów kwalifikowanych

W ciągu ostatnich trzech lat łączna kwota pozyskana przez Polskę w naborach LIFE przekroczyła 110 mln euro. Całkowity budżet Programu LIFE na lata 2021–2027 wynosi **5,432 mld euro**, w tym na działania na rzecz środowiska – **3,488 mld euro** oraz na rzecz klimatu – **1,944 mld euro**.

Aplikuj o unijne finansowanie z PARP!

Aplikowanie o finansowanie z Horyzontu Europa i LIFE wymaga dobrze przygotowanych wniosków i spełnienia wysokich standardów jakości. Tu z pomocą przychodzi program „Granty na eurogranty”, realizowany przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP).

Jego celem jest dofinansowanie przygotowania aplikacji do międzynarodowych programów UE, w tym Horyzontu Europa i LIFE. Dzięki niemu organizacje mogą skorzystać ze wsparcia ekspertów, przeprowadzić analizy i opracować konkurencyjne wnioski, zwiększając szanse na uzyskanie unijnych grantów.

Budżet na dofinansowanie projektów to aż 43 mln zł dla [MŚP](#) i 22 mln zł dla [organizacji badawczych](#). Nabór jest realizowany z Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021–2027. Wnioski można składać do kwietnia 2025 roku.

Fundusze Europejskie
dla Nowoczesnej Gospodarki

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

 PARP
Grupa PFR